

แผนบริหารความเสี่ยง Risk Management Plan

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

นโยบายการบริหารความเสี่ยงคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ นำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (หลักธรรมาภิบาล) มาใช้ในการบริหารจัดการ ซึ่งมีระบบในการบริหารความเสี่ยงโดยการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (ทั้งในรูปของตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน เช่น ชื่อเสียง การฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือความคุ้มค่า) ให้ระดับความเสี่ยง และขนาดของความเสียหายที่เกิดขึ้นในอนาคต อยู่ในระดับที่ยอมรับได้โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย ตามประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ จึงกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

1. มีการกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็นระบบมาตรฐานเดียวกัน
2. มีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง
3. มีการบริหารความเสี่ยงควบคู่ไปกับการควบคุมภายใน เพื่อป้องกันความเสียหายในด้านต่างๆ
4. มีการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยง ทบทวน ปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ
5. มีการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงเรื่องความเสี่ยงให้กับผู้บริหาร และบุคลากรในหน่วยงาน ให้มีความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงของคณะครุศาสตร์
6. มีการบริหารความเสี่ยงเป็นกิจกรรมของการดำเนินงานของคณะครุศาสตร์
7. มีการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงตามสถานะเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. มีการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงแบบกัลยาณมิตร

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)

การบริหารความเสี่ยงควรเริ่มต้นจากการที่ผู้บริหารตลอดจนบุคลากรในองค์กรได้ทำความเข้าใจให้ตรงกันต่อคำนิยามของความเสี่ยง เพื่อให้ทุกคนสามารถบ่งชี้ความเสี่ยงและโอกาสได้ในทิศทางเดียวกันในการดำเนินงานผู้บริหารมักประสบกับเหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ตลอดเวลาเหตุการณ์เหล่านั้นอาจมีผล ในเชิงลบหรือเชิงบวกต่อการบริหารงานขององค์กร โดยผลในเชิงลบนั้นถือว่าเป็นความเสี่ยง ส่วนผลในเชิงบวกช่วยสร้างโอกาสให้องค์กร ซึ่งการบริหารความเสี่ยงมีความสำคัญ ดังนี้

1. สนับสนุนให้องค์กรสามารถพิจารณาระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้
2. กำหนดกรอบการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพให้แก่องค์กรเพื่อให้สามารถบริหารจัดการความไม่แน่นอนของความเสี่ยงได้
3. เป็นส่วนหนึ่งของการกำกับดูแลการดำเนินงานที่ดี
4. เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงาน
5. สะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆ ที่สำคัญ
6. สร้างฐานข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและปฏิบัติงาน
7. ช่วยให้การพัฒนางานองค์กรเป็นไปทิศทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยง

1. เป็นการเตรียมการของคณะครุศาสตร์เพื่อวางแผนป้องกันความสูญเสียที่จะเกิดขึ้น
2. ลดความกังวลของบุคลากรและผู้บริหารที่อาจมีผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง
3. เป็นการวางแผนเพื่อรองรับเหตุการณ์เมื่อเกิดการสูญเสียขึ้น
4. เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก
5. เพื่อให้ฝ่ายบริหาร/ฝ่ายปฏิบัติการ เข้าใจหลักการและกระบวนการบริหารความเสี่ยง
6. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้รับทราบขั้นตอนและกระบวนการในการวางแผนบริหารความเสี่ยง
7. เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจ ตลอดจนเชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยงกับยุทธศาสตร์ของคณะครุศาสตร์
8. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงของคณะครุศาสตร์

ความหมายของการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง โอกาสหรือสถานการณ์ที่อาจเกิดความผิดพลาดความเสียหายการรั่วไหลความสูญเสียเปล่าหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์เป็นอุปสรรคต่อการทำงานทำให้ไม่บรรลุถึงความสำเร็จตามเป้าหมายของหน่วยงานทั้งด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับและโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์ ซึ่งความเสี่ยงมี 2 ลักษณะ คือ ความเสี่ยงภายใน (Internal Risk) และความเสี่ยงภายนอก (External Risk)

ความเสี่ยงจำแนกได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. Strategic Risk ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์
2. Operational Risk ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ
3. Financial Risk ความเสี่ยงด้านการเงิน
4. Compliance Risk ความเสี่ยงด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ ความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และน้อยมาก

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ซึ่งการจัดการความเสี่ยงมีหลายวิธี ดังนี้

1. การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยง
2. การลด/การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงานหรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบ ให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้
3. การกระจายความเสี่ยงหรือการโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป
4. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง และหน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ/ กิจกรรมนั้นไป

ซึ่งทุกคนในองค์กรไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารระดับใดหรือบุคลากร ในงานส่วนไหนต่างต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการหาและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการคาดการณ์เพื่อการตัดสินใจในการเลือกยุทธศาสตร์ กำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนและจัดสรรงบประมาณในการคาดการณ์เพื่อการตัดสินใจในการเลือกยุทธศาสตร์ กำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนและจัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติงานโดยมุ่งเป้าหมายเพื่อที่จะทำให้การปฏิบัติงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้หรือลดผลของการเสียหาย (หรือผลกระทบ) ที่อาจเกิดขึ้นอันจะมีผลต่อความสูญเสียขององค์กร

การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management) หมายถึง การบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การเงิน และความไม่แน่นอนจากปัจจัยภายนอก โดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงจากหน่วยงานทุกระดับทั่วทั้งองค์กร

ความไม่แน่นอน หมายถึง ความเปลี่ยนแปลงไม่คงที่ดั้งเดิมตลอดกาล หรือหมายถึง ผลเหตุการณ์และสิ่งต่าง ๆ ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ทั้งที่เป็นไปตามความคาดหมายหรือนอกเหนือความคาดหมาย เช่น ภูมิอากาศ อุบัติภัยต่างๆ

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นและมักจะส่งผลในทางลบ เป็นอุปสรรคต่อเป้าหมายการดำเนินการ จำเป็นต้องมีการแก้ไข เพราะมีเช่นนั้นปัญหาดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหายตามมาปัญหาอาจมิได้เกิดจากสาเหตุของความเสี่ยงเสมอไป หรืออีกนัยหนึ่ง ก็คือ ผลใด ๆ ก็ตามที่เกิดจากความเสี่ยงอาจไม่ได้กลายเป็นปัญหาเสมอไป เพราะอาจมีทั้งเชิงบวก และเชิงลบ หรือถ้าเป็นเชิงลบ ก็อาจมีความเสียหายมากหรือน้อยแตกต่างกัน

การควบคุม (Control) หมายถึง นโยบาย แนวทาง หรือขั้นตอนปฏิบัติต่างๆ ซึ่งกระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ แบ่งได้ 4 ประเภท คือ

1. การควบคุมเพื่อการป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก
2. การควบคุมเพื่อให้อุบัติการณ์ (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว
3. การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
4. การควบคุมเพื่อการแก้ไข (Corrective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีการแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต

การติดตามประเมินผลระดับกิจกรรม หมายถึง ลักษณะ ขอบเขตและความถี่ในการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในในระดับกิจกรรมซึ่งรวมทั้งวิธีการติดตามการควบคุมระหว่างการทำงาน (Ongoing Monitoring) และการประเมินผลการควบคุมเป็นรายครั้งจะแตกต่างกันไปของแต่ละกิจกรรม ไม่มีวิธีใดวิธีหนึ่งที่จะใช้ได้กับทุกกิจกรรม เนื่องจากแต่ละกิจกรรมจะแตกต่างกันในลักษณะการทำงาน ความแตกต่างของกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง วิธีการปฏิบัติงานและความสำคัญของแต่ละกิจกรรมต่อการสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานโดยรวม

การจัดการความเสี่ยงจึงเป็นการบริหารงานภายในขอบเขตที่ผู้ที่เกี่ยวข้องยอมรับความเสี่ยงได้เท่านั้น มิใช่การบริหารความเสี่ยงเพื่อขจัดความเสี่ยงในการบริหาร
การบริหารความเสี่ยงจึงเป็นกระบวนการที่มุ่งสู่การตัดสินใจภายใต้สภาวะที่มีความเสี่ยงตามข้อมูลที่ได้รับกับการตัดสินใจภายใต้ภาวะที่มีความไม่แน่นอนของปัจจัยที่ควบคุมได้
ปัจจัยที่มีผลต่อความเสี่ยง

ปัจจัยที่มีผลต่อโอกาสและความรุนแรงของการเกิดความเสี่ยงพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ ขนาดขององค์กร ความสลับซับซ้อน คุณภาพของระบบควบคุมภายใน อัตราความเจริญเติบโตขององค์กร ความสามารถของฝ่ายบริหาร การทุจริตทางการบริหาร การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมการควบคุม พนักงานศีลธรรมเสื่อม

2. ปัจจัยภายนอกองค์กร ดังนี้

- 2.1 ความเสี่ยงจากภาครัฐ เช่น เสถียรภาพของรัฐบาล การออกกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่อาจ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน
- 2.2 ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
- 2.3 ความเสี่ยงจากการผลิตบัณฑิต
- 2.4 ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ
- 2.5 ฯลฯ

ประเภทของความเสี่ยง

1. ความเสี่ยงด้านทรัพยากร (การเงิน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อาคาร สถานที่ ฯลฯ)(Resources Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณถูกตัด งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดสรรไม่เพียงพอ รวมระบบเทคโนโลยีและอาคารสถานที่
2. ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ของสถาบัน (Strategic Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงานที่นำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวิสัยทัศน์พันธกิจ หรือสถานะขององค์กร แหล่งที่มาของความเสี่ยง ด้านกลยุทธ์ สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ ปัจจัยความเสี่ยงภายนอก ได้แก่ ภาวะการณ์การแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาล กระแสสังคม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางการเมือง ส่วนปัจจัยความเสี่ยงภายใน ได้แก่ ปัจจัยภายในที่องค์กรสามารถควบคุมได้ แต่ส่งผล กระทบหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ โครงสร้างองค์กร กระบวนการและวิธีปฏิบัติงาน ความเพียงพอของข้อมูลและเทคโนโลยีสำหรับการให้บริการ เป็นต้น
3. ความเสี่ยงด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Policy and Compliance Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องได้หรือนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่มีอยู่ไม่เหมาะสมเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน
4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน เช่น ความเสี่ยงของกระบวนการบริหารหลักสูตร การบริหารงานวิจัย ระบบงาน ระบบประกันคุณภาพการศึกษา บุคลากรในหน่วยงาน ความปลอดภัย เทคโนโลยี/นวัตกรรม สิ่งแวดล้อม (Operational Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดการดำเนินการในการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานต่างๆ ขององค์กรทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด
5. ความเสี่ยงด้านบุคลากรและความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล โดยเฉพาะจรรยาบรรณของอาจารย์และบุคลากร (Personnel Risk and Governance Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการอาจารย์และบุคลากรประพฤติไม่เหมาะสมสร้างความเสียหายที่ส่งผลต่อชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะเป็นผลจากการดำเนินงานทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่งผลต่อภาพพจน์และความน่าเชื่อถือขององค์กร
6. ความเสี่ยงอื่น ๆ ตามบริบทของสถาบันและจากเหตุการณ์ภายนอก (other Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการดำเนินขององค์กรที่มีผลทำให้เกิดผลกระทบหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร

ระดับความเสี่ยง มี 5 ระดับ ดังนี้

ความรุนแรงของผลกระทบ	5	10	15	20	25
	4	8	12	16	20
	3	6	9	12	15
	2	4	6	8	10
	1	2	3	4	5
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง					

	ความเสี่ยงสูงมาก
	ความเสี่ยงสูง
	ความเสี่ยงปานกลาง
	ความเสี่ยงน้อย
	ความเสี่ยงน้อยมาก

ความเสี่ยงจำแนกได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

- ☐ ความเสี่ยงทางด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : SR)
- ☐ ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk : FR)
- ☐ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk : OR)
- ☐ ความเสี่ยงด้านกฎหมาย และข้อกำหนดผูกพันองค์กร (Compliance Risk : CR)

CR)

ระดับความเสี่ยง 1 ค่าระหว่าง 1-2 ความเสี่ยงน้อยมาก หมายถึง ไม่ต้องทำอะไร

ระดับความเสี่ยง 2 ค่าระหว่าง 3-4 ความเสี่ยงน้อย หมายถึง ยอมรับได้ แต่เฝ้าระวัง

ระดับความเสี่ยง 3 ค่าระหว่าง 5-9 ความเสี่ยงปานกลาง หมายถึง ยอมรับได้ เริ่มหาแนวทางป้องกันเพื่อให้อยู่ในระดับความเสี่ยงน้อย

ระดับความเสี่ยง 4 ค่าระหว่าง 10-16 ความเสี่ยงสูง หมายถึง ยอมรับไม่ได้ หาทางแก้ไขกำจัดความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง 5 ค่าระหว่าง 20-25 ความเสี่ยงสูงมาก หมายถึง วิกฤตหนักต้องดำเนินการกำจัดความเสี่ยงโดยเร็ว

การจัดการความเสี่ยง (Risk management) เมื่อความเสี่ยงได้รับการประเมินและบ่งชี้ตามระดับความสำคัญแล้วต้องมีการประเมินวิธีการ จัดการความเสี่ยงที่สามารถนำไปปฏิบัติได้เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ ผู้ประเมินต้องเลือก วิธีการจัดการความเสี่ยงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อลดระดับโอกาสที่จะเกิดขึ้นและความ รุนแรง (ผลกระทบ) ของเหตุการณ์ให้อยู่ในช่วงที่องค์กรสามารถยอมรับได้ (Risk Tolerance) หลักการตอบสนองความเสี่ยงมี 4 ประการ (4T) คือ

1. การยอมรับ (Take) ความเสี่ยงที่เหลืออยู่ในปัจจุบันอยู่ภายในระดับที่ต้องการและยอมรับได้แล้วโดยไม่ต้องมีการดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสหรือความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นได้อีก
2. การลดหรือควบคุม (Treat) การดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสที่อาจเกิดขึ้นหรือความรุนแรงของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
3. การถ่ายโอนหรือกระจาย (Transfer) การโอนหรือการกระจายความรับผิดชอบกับผู้อื่นในการจัดการความเสี่ยง
4. การหยุดหรือการหลีกเลี่ยง (Terminate) การหยุดหรือการดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงผู้บริหารควรจัดการลดระดับความเสี่ยงตามหลักการตอบสนองข้างต้นและดำเนินการประเมินความเสี่ยงอีกครั้งหลังจากที่ได้มีการจัดการความเสี่ยงในช่วงเวลาที่เหมาะสมเพื่อดูว่าการบริหารความเสี่ยง

มีประสิทธิผลหรือไม่

กระบวนการบริหารความเสี่ยงของคณะครุศาสตร์ ปีงบประมาณ 2567 ดังนี้

1. แบบกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์ (RM-1)
2. แบบการวิเคราะห์ความเสี่ยง (RM-2)
3. แบบการวิเคราะห์โอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง (RM 2-1)
4. แบบแสดงแนวทางตอบสนองความเสี่ยง (RM – 3)

แบบกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์

RM-1

ยุทธศาสตร์ที่รับผิดชอบ	กระบวนงานกิจกรรมที่สนับสนุนยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
ยุทธศาสตร์ที่ 1 บุคลากรภาคีเครือข่ายทางการศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย สร้างมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาบัณฑิตด้วยกระบวนการ				
1.6.1 โครงการผลิตและพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาตามความเชี่ยวชาญด้านวิชาการ และวิชาชีพ	1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนานักศึกษา และคณะกรรมการดูแลงานด้านจิตวิทยา 2. กำกับติดตามนักศึกษาผ่านงานพัฒนานักศึกษา คณะกรรมการดูแลงานด้านจิตวิทยาและหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษา	1. เพื่อให้ศึกษาคงอยู่เป็นไปตามแผน	จำนวนนักศึกษาคงอยู่หลักสูตรปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา	1,800 คน
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผลงานวิจัยและนวัตกรรม และงานสร้างสรรค์ ที่เป็นที่ยอมรับและเกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม				
2.5 จำนวนเงินรายได้จากงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ	1. แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุนในการจัดการรายได้งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ 2. แสวงหาจัดหาแหล่งเงินทุนวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ 3. พัฒนาอาจารย์ในการเขียน ข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อตอบโจทย์แหล่งทุน 4. พิจารณาการให้รางวัลและผลงาน	1. เพื่อจัดหาเงินรายได้จากงานวิจัย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ	จำนวนเงินรายได้ที่ได้รับจากการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ	จำนวนเงิน 9,966,513 ล้านบาท
2.7 ร้อยละอาจารย์ที่ร่วมทำวิจัยกับมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศต่อจำนวนอาจารย์ประจำทั้งหมด	1. กำหนดประเด็นวิจัย ได้แก่ ผลิต และพัฒนาครูฐานสมรรถนะส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งเน้นความร่วมมือของหุ้นส่วนทางสังคมสร้างนวัตกรรมการศึกษาเชิงพื้นที่ 2. แสวงหาความร่วมมือด้านวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ	1. เพื่อเพิ่มร้อยละอาจารย์ที่ร่วมทำวิจัยกับมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศต่อจำนวนอาจารย์ประจำทั้งหมด	ร้อยละอาจารย์ที่ร่วมทำวิจัยกับมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศต่อจำนวนอาจารย์ประจำทั้งหมด	ร้อยละ 20

แบบกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์ (ต่อ)

RM-1

ยุทธศาสตร์ที่รับผิดชอบ	กระบวนงานกิจกรรมที่สนับสนุนยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ความร่วมมือกับหุ้นส่วนทางสังคมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน				
3.9 จำนวนเงินรายได้ที่เกิดจากการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมที่นำไปต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์	1. ส่งเสริม การนำเสนอผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมโดยชมรมศิลปวัฒนธรรมคณะครุศาสตร์ 2. สนับสนุนและจัดระบบการบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมนำไปต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ 3. ส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมที่นำไปต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์	1. เพื่อจัดหาเงินรายได้จากการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมที่นำไปต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์	จำนวนเงินรายได้ที่เกิดจากการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมที่นำไปต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์	จำนวนเงิน 100,000 บาท

แบบการวิเคราะห์ความเสี่ยง

งานหลักของฝ่าย (1)	วัตถุประสงค์ (เพื่อ)/ เป้า หมาย (2)	ผู้รับ ผิดชอบ จัดทำ แผน (3)	สถานะ ปัจจุบัน (4)	Risk ID (5)	ความเสี่ยง (6)	ประเภทความเสี่ยง				ปัจจัยเสี่ยง		ผลกระทบ		โอกาส ที่จะ เกิด (10)	ผล กระทบ (11)	ระดับ ความ เสี่ยง (12)
						S	F	O	C	ภาย นอก	ภาย ใน	ทาง ตรง	ทาง อ้อม			
						(7)				(8)		(9)				
ยุทธศาสตร์ที่ 1 บุคลากรภาคีเครือข่ายทางการศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย สร้างมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาบัณฑิตด้วยกระบวนการ																
1.6.1 โครงการผลิตและพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาตามความเชี่ยวชาญด้านวิชาการ และวิชาชีพ	1. เพื่อให้ นักศึกษาคงอยู่ เป็นเป็นตาม แผน	คณบดี/ รองคณบดี/ ผู้ช่วยคณบดี	ยังไม่ได้ ดำเนิน การ	S1	จำนวนนักศึกษา ไม่เป็นไป ตามแผน	√				สภาพ เศรษฐกิจ สังคม ครอบครั	นักศึกษา ค้นพบ ตัวเองของ นักศึกษา	ไม่ได้รับเงิน สนับสนุน งบประมาณ รายหัว	จำนวน ผลงานทาง วิชาการ ของ นักศึกษา จำนวน ลดลง	3	4	12
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผลงานวิจัยและนวัตกรรม และงานสร้างสรรค์ ที่เป็นที่ยอมรับและเกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม																
2.5 จำนวนเงินรายได้จากงานวิจัยทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ดังนี้ 1. แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุนในการ จัดหารายได้งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ	1. เพื่อ จัดหาเงิน รายได้จาก งานวิจัย ทั้งภายใน ประเทศ และต่าง ประเทศ	คณบดี/ รอง คณบดี/ ผู้ช่วย คณบดี	ยังไม่ได้ ดำเนิน การ	F1	จำนวนเงิน รายได้ไม่ เป็นไปตาม แผน		√			ทิศทางการ วิจัยมีการ เปลี่ยนแป ลงตาม บริบทของ สังคมอย่าง รวดเร็ว	ความ ชำนาญ ในการ เขียน โครงการ วิจัย	ไม่ได้รับ การ สนับสนุน	อาจารย์ มีโอกาส เข้าสู่ ตำแหน่ง ทาง วิชาการ ลดลง	3	4	12

งานหลักของฝ่าย (1)	วัตถุประสงค์ (เพื่อ)/ เป้า หมาย (2)	ผู้รับ ผิดชอบ จัดทำ แผน (3)	สถานะ ปัจจุบัน (4)	Risk ID (5)	ความเสี่ยง (6)	ประเภทความเสี่ยง				ปัจจัยเสี่ยง		ผลกระทบ		โอกาส ที่จะ เกิด (10)	ผล กระ ทบ (11)	ระดับ ความ เสี่ยง (12)
						S	F	O	C	ภาย นอก	ภาย ใน	ทาง ตรง	ทาง อ้อม			
						(7)				(8)		(9)				
2. แสวงหาจัดหาแหล่ง เงินทุนวิจัยทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ 3. พัฒนาอาจารย์ในการ เขียน ข้อเสนอโครงการวิจัย เพื่อตอบโจทย์แหล่งทุน 4. พิจารณาการให้รางวัลและ ผลงาน																
2.7 ร้อยละอาจารย์ที่ร่วมทำวิจัย กับมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศต่อจำนวน อาจารย์ประจำทั้งหมด ดังนี้ 1. กำหนดประเด็นวิจัย ได้แก่ ผลิต และพัฒนาครูฐาน สมรรถนะ ส่งเสริมสังคมแห่ง การเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งเน้น ความร่วมมือของหุ้นส่วนทาง สังคม สร้างนวัตกรรม การศึกษาเชิงพื้นที่	1. เพื่อเพิ่ม ร้อยละ อาจารย์ที่ ร่วมทำวิจัย กับ มหาวิทยาลัยทั้งใน ประเทศ และ ต่างประเท ศต่อจำนวน	คณบดี/ รอง คณบดี/ ผู้ช่วย คณบดี	ยังไม่ได้ ดำเนิน การ	S2	อาจารย์ที่ ร่วมทำวิจัย กับ มหาวิทยาลัย ทั้งภายใน ประเทศและ ต่างประเทศ ไม่ตรงตาม เป้าหมาย	√				โอกาสที่ จะเข้าถึง ความ ร่วมมือ และ แหล่งทุน ภายใน ประ เทศ และต่าง ประ เทศ	ความ ชำนาญ ของ อาจารย์ ทำวิจัย	ไม่ได้รับ การสนับ สุน	อาจารย์ มีโอกา สเข้าสู่ตำแหน่ง ทาง วิชาการ ลดลง	3	4	12

งานหลักของฝ่าย (1)	วัตถุประสงค์ (เพื่อ)/ เป้า หมาย (2)	ผู้รับ ผิดชอบ จัดทำ แผน (3)	สถานะ ปัจจุบัน (4)	Risk ID (5)	ความเสี่ยง (6)	ประเภทความเสี่ยง				ปัจจัยเสี่ยง		ผลกระทบ		โอกาส ที่จะ เกิด (10)	ผล กระทบ (11)	ระดับ ความ เสี่ยง (12)
						S	F	O	C	ภาย นอก	ภาย ใน	ทาง ตรง	ทาง อ้อม			
						(7)				(8)		(9)				
2. แสวงหาความร่วมมือด้าน วิจัยทั้งภายในประเทศและ ต่างประเทศ	อาจารย์ ประจำ ทั้งหมด															
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ความร่วมมือกับหุ้นส่วนทางสังคมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน																
3.9 จำนวนเงินรายได้ที่เกิดจาก การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม ที่นำไปต่อยอดสู่เศรษฐกิจ สร้างสรรค์ ดังนี้ 1. ส่งเสริม การนำเสนอ ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม โดยชมรมศิลปวัฒนธรรม คณะครุศาสตร์ 2. สนับสนุนและจัดระบบ การบริหารจัดการด้าน ศิลปวัฒนธรรมนำไปต่อยอด สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ 3. ส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรมที่นำไปต่อ ยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์	1. เพื่อ จัดหาเงิน รายได้จาก การบริหาร จัดการ ศิลปวัฒนธ รรมที่นำไป ต่อยอดสู่ เศรษฐกิจ สร้างสรรค์	คณบดี/ รอง คณบดี/ ผู้ช่วย คณบดี	ยังไม่ได้ ดำเนิน การ	F2	รายได้ที่เกิด จากการ บริหาร จัดการศิลป- วัฒนธรรมไม่ เป็นไปตาม แผน		✓			ผลิตภัณฑ์ทาง ศิลป วัฒนธรรมไม่ ตอบสนองต่อ ความ ต้องการ ทางการ ตลาด	ความ ชำนาญ ของ อาจารย์ และ นักศึกษา มีไม่มาก	รายได้ จากการ บริหาร จัดการ ศิลปวัฒน ธรรมที่ นำไปต่อ ยอดสู่ เศรษฐกิจ สร้างสร ค์ไม่ เป็นไป ตามเป้า หมาย	อาจารย์ และ นักศึกษ าขาด โอกาส ในการ พัฒนา ศักยภาพ ด้าน การ บริหาร จัดการ ศิลปวัฒน ธรรม	3	4	12

แบบฟอร์มการวิเคราะห์โอกาสและผลกระทบของความเสี่ง

RM 2-1

ประเภทความเสี่ยง (1)	L (2)	C (3)	ระดับความเสี่ยง (4)	ระดับความเสี่ยงที่คาดหวัง (5)	การตอบสนองความเสี่ยง (6)
ยุทธศาสตร์ที่ 1 บูรณาการภาคีเครือข่ายทางการศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย สร้างมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาบัณฑิตด้วยกระบวนการ					
S1 จำนวนนักศึกษาไม่เป็นไปตามแผน	3	4	ความเสี่ยงสูง (12)	ยอมรับไม่ได้ หาทางแก้ไขกำจัดความเสี่ยง	การลดหรือควบคุม (Treat)
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผลงานวิจัยและนวัตกรรม และงานสร้างสรรค์ ที่เป็นที่ยอมรับและเกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม					
F1 จำนวนเงินรายได้ไม่เป็นไปตามแผน	3	4	ความเสี่ยงสูง (12)	ยอมรับไม่ได้ หาทางแก้ไขกำจัดความเสี่ยง	การลดหรือควบคุม (Treat)
S2 อาจารย์ที่ร่วมทำวิจัยกับมหาวิทยาลัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศไม่ตรงตามเป้าหมาย	3	4	ความเสี่ยงสูง (12)	ยอมรับไม่ได้ หาทางแก้ไขกำจัดความเสี่ยง	การลดหรือควบคุม (Treat)
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ความร่วมมือกับหุ้นส่วนทางสังคมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน					
F2 รายได้ที่เกิดจากการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมไม่เป็นไปตามแผน	3	4	ความเสี่ยงสูง (12)	ยอมรับไม่ได้ หาทางแก้ไขกำจัดความเสี่ยง	การลดหรือควบคุม (Treat)

แบบแสดงแนวทางตอบสนองความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยง (1)	ความเสี่ยง (2)	ปัจจัยเสี่ยง	แนวทาง ตอบสนองต่อ ความเสี่ยง (3)	แผนงาน/กิจกรรมและงบประมาณ (4)	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้รับผิดชอบหลัก (5)	ระยะเวลา ดำเนินการ (6)
ยุทธศาสตร์ที่ 1 บูรณาการภาคีเครือข่ายทางการศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย สร้างมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาบัณฑิตด้วยกระบวนการ						
ด้านการจัด การศึกษา	จำนวนนักศึกษาไม่ เป็นไปตามแผน	ภายนอก สภาพเศรษฐกิจ สังคม ครอบครัว ภายใน นักศึกษาค้นพบ ตัวเองของ นักศึกษา	การลดหรือควบคุม (Treat))	1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน พัฒนานักศึกษา และคณะกรรมการดูแล งานด้านจิตวิทยา 2. กำกับติดตามนักศึกษาผ่านงานพัฒนา นักศึกษา คณะกรรมการดูแลงานด้าน จิตวิทยาและหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 1,800 คน	คณบดี/รองคณบดี/ผู้ช่วย คณบดี	ต.ค. 66 – ก.ย. 67
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผลงานวิจัยและนวัตกรรม และงานสร้างสรรค์ ที่เป็นที่ยอมรับและเกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม						
ด้านวิจัย	จำนวนเงิน รายได้ไม่เป็นไป ตามแผน	ภายนอก 1. ทิศทางการ วิจัยมีการ เปลี่ยนแปลงตามบริบทของ สังคมอย่างรวดเร็ว ภายใน 1. ความชำนาญของ อาจารย์ทำวิจัย	การลดหรือ ควบคุม (Treat))	1. แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุนในการจัดการรายได้งานวิจัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ 2. แสวงหาจัดหาแหล่งเงินทุนวิจัยทั้ง ในประเทศและต่างประเทศ	คณบดี/รองคณบดี/ ผู้ช่วยคณบดี	ต.ค. 66 – ก.ย. 67

ประเภทความเสี่ยง (1)	ความเสี่ยง (2)	ปัจจัยเสี่ยง	แนวทาง ตอบสนองต่อ ความเสี่ยง (3)	แผนงาน/กิจกรรมและงบประมาณ (4)	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้รับผิดชอบหลัก (5)	ระยะเวลา ดำเนินการ (6)
				3. พัฒนาอาจารย์ในการเขียน ข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ แหล่งทุน 4. พิจารณาการให้รางวัลและผลงาน จำนวนเงิน 9,966,513 ล้านบาท		
ด้านวิจัย	อาจารย์ที่ร่วมทำ วิจัยกับ มหาวิทยาลัยทั้ง ภายในประ เทศและ ต่างประเทศไม่ ตรงตาม เป้าหมาย	1. โอกาสที่จะเข้าถึงความ ร่วมมือและแหล่งทุน ภายในประ เทศและ ต่างประเทศ 2. ความชำนาญของ อาจารย์ทำวิจัย	การลดหรือ ควบคุม (Treat)	1. กำหนดประเด็นวิจัย ได้แก่ ผลิต และพัฒนาครูฐานสมรรถนะ ส่งเสริม สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งเน้นความร่วมมือของหุ้นส่วน ทางสังคม สร้างนวัตกรรมการศึกษาเชิงพื้นที่ 2. แสวงหาคู่ความร่วมมือด้านวิจัยทั้ง ภายในประเทศและต่างประเทศ ร้อยละ 20	คณบดี/รองคณบดี/ ผู้ช่วยคณบดี	ต.ค. 66 – ก.ย. 67

ประเภทความเสี่ยง (1)	ความเสี่ยง (2)	ปัจจัยเสี่ยง	แนวทาง ตอบสนองต่อ ความเสี่ยง (3)	แผนงาน/กิจกรรมและงบประมาณ (4)	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้รับผิดชอบหลัก (5)	ระยะเวลา ดำเนินการ (6)
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ความร่วมมือกับหุ้นส่วนทางสังคมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน						
ด้านศิลปวัฒนธรรม	รายได้ที่เกิดจากการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมไม่เป็นไปตามแผน	ภายนอก 1. ผลกระทบทางศิลปวัฒนธรรมไม่ตอบสนองต่อความต้องการทางการตลาด ภายใน 1. ความชำนาญของอาจารย์และนักศึกษามีไม่มาก	การลดหรือควบคุม (Treat))	1. ส่งเสริม การนำเสนอผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมโดยชมรมศิลปวัฒนธรรมคณะครุศาสตร์ 2. สนับสนุนและจัดระบบการบริหารจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมนำไปต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ 3. ส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมที่นำไปต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ จำนวนเงิน 100,000 บาท	คณบดี/รองคณบดี/ ผู้ช่วยคณบดี	ต.ค. 66 – ก.ย. 67